

Kantate ved hundreårs-føsten for "norges vel".

(29. december 1909.)

	
En bygd i vår - har du set den, når uten regn den står? Tør elveseng, med kantestrå som knaker, bleksottig eng og kortstubbet akser. Uten glans og mot trør skogen opefter bærget, som om nogen kastet sejd på dens rot. Intet i dens ly kan den væрге - fra dyret til det hårfine fly. Slunken kommer kua ut fra båsen, stanser ved sæterbua og rauter op i det tomme. Øverst i åsen, på ytterste top, mækkrer gjejta mot himlen op: Når skal dette være omme? Stundom vækker tunge skyer leven og snakken bortover bakken.	

	
Men himlen dem håner; den sig fornyer og blåner. Gamlefar i stua tapte lengst trua på almanakken, og gamlemor ved grua på gigten, som var hennes tegn. Den hadde lengst spådd regn - et mistak som ikke var likt den. Regn, regn! ropte skog og mark, regn, regn! alt levende fra Noæh ark. Regn, regn! Hele naturen stod sturen: en brud som forsmægtet, en brud som brudgommen fornægtet.	

Og så kom regnet -
ikke med torden og styrtende skrål,
som var et hærværk dets eneste mål.
Nej, i det spinkle og vare begynnende
hørtes melodisk et småmuntert nynnende -
som til en dans. Og føræn en sanset det,
mere kom til, og så sang det og danset det.
Uråd at skjelne, hvor mange der var
av svingende, syngende, luft-lette par.
Nerover bærget og skogen det bar,
bortover elven og utover dalen,
lystig var stemningen, stor nok var salen.

Der hvor de syngende, dansende svævet,
farver der tændtes, det bøjde sig hævet,
duftbølger fulgte det dansende kor,
og sang fløj tilvejs av den dans-trådte jord.
Men under sin jubel slet intet de glæmme,
de hører den sagteste klagende stemme,
de frælses det usleste græsstrå i klømme,
går in til det innerste hjærteblads gjømme,
og ned, hvor de tynneste rottrævle-fingre
sig tørste og bleke om jordklumpen slingre.

Sådan en gjærning vort selskap har gjort!
Norge, som lå der så frugtbart og stort,
savnede samling til hværdagens dont.
Folket var fattigt, og vejløst og vondt
var det at færdes. Tørvejr og frøst
hærjet det hjælpeløst. Sulteförs kost
bødes i fjøset og ofte ved bord.
Skogen var vanvyrd, den stenfyllte jord
syntes ej dyrkbar, og ændeløs myr
pustede surt på det vesle bestyr. -
Sådan det var her for hundre av år.

Du kom som regn til den smægtende vår!
Først blygt som en stille og hjærtemild regn -
gaver og råd til den enkelte egn - ,
så kunskapens, planernes skapende regn
over det hele! Nu landet har hægn
mot uårets magt - i den rikere jord,
den klokere hjærne, det lysende ord.

I det, som gav fart ifra da og til nu,
mange har del, men den største har du.
Fra dyp-pløjet jord og fra ut-tappet myr
de stærkbygde hæster, de mæltkunge kjyr,
de ull-svære sauer, de mæskede svin . . .
de kommer og nejer: Vor ære er din!
De ægg-rike høns og den vesle kanin,
de kagler og hopper: Vor ære er din!
De voksende haver med bistader til,
de blomstrer og surrer: Vor ære er din!

Og mejeridriften og hjemlandets vin,
de byder til fæst - og fæsten er din!
Idag er det beste i landbrukets vækst
blet bokstaver i din berømmelses tekst.
Idag blir din prosa til digt og musik -
en søndag på hundreårs-ukens trafik.